Szerkesztőség és kiadó hivatal

Piacz, SIMONFFY-ház a városházával szemben

HIRDETMÉNYEK,

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	10 frt — kr
Félévre	5 frt —
Negyedévre	2 frt 50
Egy hóra	1 frt —

Hirdetési díj:

Öt-hasábospetitsor egyszeri beigtatásáért 5 kr
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasábos petitsorért 20 kr.

XII. évfolyam. 1885. Debreczen. Hétfő, január 12. 7. szám

Hát nem bosszantó?

A főrendiház módositását czélzó törvényjavaslatról azt jósolja az összes ellenzéki sajtó, hogy megbukik, éppen azért nem birják megengedni Tiszának, hogy miért nem köti hozzá állását. „Dejszen az nem köti“, — irja az egyik, — „mert örökös miniszter akar lenni.“ — „Aki oly göresösen ragaszkodik a hatalom pálczához, mint Tisza, az nem fog föllépni erélyesen. Az nem fogja kimondani, hogy „aut, aut“ . . . . irja a másik. „Tisza mindenreképes, ha kormányon maradásáról van szó, de semmire, ha ami hatalmi állását veszélyeztetheti“ — irja egy harmadik. Szóval mindnyájan rettenetesen rajta vannak, hogy Tisza Kálmán a javaslat sorsához kösse állását. — Olvasó közönségünknek pedig szépen elbeszélik, hogy mi minden eshotőségnek van a javaslat kitéve: Megbuktathatják — ugymond — azok a mágnások, kiket a javaslat tagságuktól megfoszt. Ha ezek összeszedik magukat a többség az övék. Aztán megbuktathatják a püspökök, kik az ellenzékhez csaphatnak át, aztán megbuktathatják a konzervativek; annyiféleképpen megbukhatnék, hogy gyönyörüség lenne ránézni Es még se akar bemenni a kelepczébe, Állitását sehogy se akarja a javaslat sorsához kötni, pedig a bukásra éppen ez lenne a legnagyobb biztositék. Annyi ellensége van Tiszának a főrendiházban, hogy ő talán nem is tudja. Ezek az ellenségek azonban igen politikusak és igen praktikusak. Semmi se lenne bizonyosabb, mint az, hogy amint Tisza kimondaná a kabinetkérdést, az a titkos ellenség ellene szavazna mind egy szá ig. A megbukott Tiszától nem félnének többé, s igy bátran elleneadnák szavazataikat, mig ha Tisza a leszavaztatás daczára is megmarad? Akkor nincs vele elérve semmi, mert a javaslat igen sok főrendi tag előtt csak is mint Tisza ellenes kérdés nyom a latban. Es ez a Tisza! — kiált fel egyik számában az „Egyetértés“ mégse akarja a kormány állását a javaslat sorsához kötni. Pedig mily könnyen megszabadulhatnánk tőle! Hát nem borzasztó?

Mert hát mindig és mindenben csak ez a czél. Ha Tisza azt a javaslatot nyujtaná be, melyet az ellenzék proponál? Az ellenzék bizonyosan azt proponálná, amit most Tisza akar. Van is itt politikai elvről még csak szó is. Tiszáról van szó és egyébbről semmiről, Szép tehát nézni, amint az ellenzékiek a szabadelvü párt tagjait kerülgetik. Ha például valamelyik szabadelvü párti képviselő kaszinóban, ebédlőben, kávéházban, vagy valahol olyasmit talál kiejteni, mi a javaslat ellen magyarázható, rögtön gallèron fogják és elkezdik izgatni bizgatni: hogy de nem mernéd ám ezt a parlamentben kimondani . . . Hát nagyon természetésen, hogy nem. Először is, még a legvigyázóbb ember is ejt ki néha olyat, a mit ha meggondol, ő maga se helyesel; másodszor pedig a pártfegyelem kivánja meg, hogy habár akadnak is eltérő véleményü egyesek, véleményeiket a többség véleménye alá rendeljék.

Szóval a főrendiház módositását czélzó javaslat, most az a trójai ló, melyet az ellenzék a szabadelvü párt sorai közé igyekeznék ékelni, ha a szabadelvü párt már régen ki nem ismerte volna az ő jó barátjának turpisságát. Egyébiránt ez mind nem tenne semmit, csak Tisza csinálna a dologból kabinetkérdést. De ezt meg nem lehet kelepczébe csalni. Hát nem boszantó? . . .

— **A polgári törvénykönyv.** Az általános magánjogi törvénykönyv tervezetének megvitatása czéljából összehivott értekezlet ma délután 5 órakor Pauler Tivadar igazságügyminiszter elnöklete alatt ülést tartott.

— **Uj törvényjavaslatok.** A közlekedési miniszteriumban élénk munkálkodás folyt. Most három törvényjavaslat van készülőben, névszerint a Rába és Rábcza szabályozásáról, — Győr és Győrsziget árviz ellen való biztositásáról és a postatakarékpénztárak létesitéséről szóló törvényjavaslatok. A munkálat annyira haladt, hogy remélhető, hogy e törvényjavaslatok még a jelen ülésszak alatt az országgyülés elé terjesztethetnek.

Országgyülés.

Budapest, jan. 10.

A képviselőház ma tartotta az ünnepi szünetek után első ülését. A képviselők nagy számmal jelentek meg. Nevezetesebb momentuma volt az ülésnek, hogy Széchenyi Pál gr. földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter beterjesztette a vizi jog-szabályozásáról szóló törvényjavaslatot, kérve, hogy az előzetes tárgyalás végett egy 21-es bizottsághoz utasittassék. A bizottság, mely a nagy terjedelmü és fontos javaslatot meg fogja vitatni, egyik legközelebbi ülésen fog megválasztatni. Az ülés napirendjére volt kitüzve a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi tárcza költségvetésének tárgyalása, de a miniszter kijelenté, hogy halaszthatatlan teendői miatt a mai ülésen jelen nem lehet, másrészt pedig az egyes felszólalásokat elejétől kezdve szeretné hallani, azért a tárgyalásnak hétfőig való elhalasztását kérte. A ház általános helyeslések közt hozzájárult a miniszter inditványához. Néhány kisebb érdekü interpellatio előterjesztése után az ülés véget ért.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterimu költségvetése, a melyet hétfőn kezd tárgyalni a ház, előreláthatólag élénkebb lesz és hoszabb vitát fog előidézni. Szólásra eddig a következő képviselők iratkoztak föl: Mellette: Horváth Gyula, Ullmann Sándor, Keglevich István gróf és — Simonyi István. Ellene: Károlyi Sándor gróf, Enyedy Lukács, Helfy Ignácz, Lipthay Pál, Hoitsy Pál, Rácz Géza, Ferenczy Miklós, Bernáth Dezső, Becker János, Törs Kálmán, Szalay Imre, Fenyvessy Ferencz, Petrich Ferencz, Szentkirályi Albert.

Piaczunk befásitása.

Ez is régen vajudik már, s volt olyan idő is, a mikor azt hittük, hogy szép csendesen el is alszik végképen. Hanem most már komoly a szándék, hogy a jövő nyáron meg kell történnie, sőt már ki is van a fák helye czölöpökkel jelölve.

Hogy ugy szépészeti, mint egészségi szempontból mily nagy szükség van nálunk erre, azt magyarázni is felesleges; mert hiszen nekünk nincs folyó vizünk, nincsenek hegyeink, melyek a levegőt egészségessé tegyék, hát legyenek legalább fáink, melyek mig egyfelől a levegőre hatnak jótékonyan, másfelől a nyári portengert nem engedik teljes nagyságában felkavarodni.

Hanem a beültetendö fákra vonatkozólag volna egy kis észrevételünk. Nálunk ugyanis, azok, a kiknek intézésére ez a befásitás bizatott képzelni sem tudják ezt ákáczfa nélkül, még pedig gömbölyüre nyomoritott ákáczfa nélkül. Ezt azután beoltatják, faragtatják minden esztendőben s csinálnak egy örökkön örökké sanyargó ültetvényt, mely egészséges sohasem lehet, mert nyomorékká teszi minden évre a kertész tüdésze. Lomb koronája kicsiny, erötelen arra hogy a levegőre, a megkivántató jótékony hatást gyakorolja, disznek — igaz — disz marad azután is, de nem az a szépség lesz többé a mi hasznossal van összekötve.

Lehet, hogy azért ragaszkodnak minden áron az ákácz ültetvényhez mert ez majd semmibe sem kerül a városnak s emellett attól félnek, hogy másnemü faültetvény meg sem éine ebben a homokos talajban.

A mi a gazdálkodási szempontot illeti, az itt nem igen jöhet tekintetbe, mert ha felszámitjuk, hogy az az ákáczfa mégis csak pénzébe került a városnak, s azon kivül arra évenként sok gondot kell forditani, hát rájövünk, hogy a g e s z t e n y e vagy h á r s ültetvény nem kerülne többe egy cseppel sem. —

A fővárosban már rájöttek erre a tudatra, ott alig látni ákácz ültetvényt.

A mi szépészeti bizottságunk, — melynek még ugyan nagyon kevés életjelét láttuk — közrehathatna abban, hogy ezek az ültetvények ne ákáczfa, hanem gesztenye és n y á r vagy h á r s f á k legyenek; sokkal szebb; hogy ugy mondjuk — uriasabb kinézést adnának a piacznak, több árnyat a járókelőknek, és jótékonyabban hatnának a levegő tisztitására mint azok a megnyomoritott ákáczfák.

Legalább a piaczot ilyenekkel kellene beültetni, a mellékutczákon ha ákáczfákat rakatunk is.

Nagyon ajánljuk ez ügyet a szépészeti bizottság figyelmébe, talán érdemes lenne e kérdéssel bövebben is foglalkozni?

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

HOLTOMIGLAN.

Regény.

Irta: *Vértesi Arnold.*

(Folytatás.)

— Másnap este egy ember jött el érette a malomba. Egy czédulát hozott Julcsa számára. Azt kérte, hogy vigyék be hozzá. A szolgáló be is vitte. Gondoltam, hogy honnan jön a czédula, ki akartam ragadni a szolgáló kezéből, hogy összetépjem. Későn volt. Julcsa ott tèrdelt a halott mellett. A szemtelenek fölkeresték ott a kóporsónál is. A mint elolvasta a levelet fölkelt s kis kamrájába ment. Oda hivatta ezt sz embert, ki a czédulát hozta. Egy percz mulva kijött ez a kamrából s láttam, hogy valamit dugdosott zsebébe. A pénzt vitte bizonyosan magával. Julcsa visszament a halotthoz, megcsókolta hideg kezét s letérdelt ujra és imádkozott. Hasonló volt valami halotthoz, sápadt szerfölött s ajkai elkékültek.

— Hogyan nézett ki ez ember, ki a czédulát hozta? Nem nagy hosszu fekete fürtös haja volt?

— Igenis, az volt, tekintetes uram, hosszu fekete s göndör haja volt.

A rejtélyes Kertész Frigyesre gondoltam. Itt tehát, gondolám magamban, ujra feltalálom ez embernek nyomát. Halmaynak czimborája lehetett s bizonyára részes sok dologban.

— Magas vagy alacsony?

— Magas, — viszonzá a molnárlegény.

Egészen ugy, mint a korcsmárosné leirta.

— Fekete bajusza s szakála kiborotválva, mint a hogy az uj hivatalnokok hordják.

— Nem, szakála nem volt, se bajusza.

Ez különbözött ugyan a korcsmárosné leirásától; de hiszen ez alkalommal meglehet, kogy épen le volt borotválva szakála és bajusza. Ez időpont és ama között, midőn az alvéghi korcsmában megjelent, több mint egyévi időköz feküdt, azalatt megnövesztheite szakálát, bajuszát

Igaz, hogy ez mind pusztán gyanitás volt, semmi bizonyos alapra nem támaszkodhattam, hanem el valék határozva keresztül hatolni e sejtelmeken s világosságra hozni mindent.

Nem volt reá jogom, hogy gyilkosnak tekintsem Halmayt, de alapos okom volt gyanuba venni őt. Mindenekelőtt eltünéséről akartam valami tudomást szerezni magamnak, hová lett, elveszett-e vagy él-e?

Minden tudakozódásom hasztalan volt. Ép ugy hasztalan volt az állitólagos Kertész Frigyes keresése. Nem akadhattam nyomába.

A gyilkosság körülményeire vonatkozólag igen keveset és semmi jelentékenyt nem tudott mondani a molnárlegény. Azt sem tudta, hogyan jöhetett be a gyilkos? Bejöhetett az ajton is. Ejjel mindig voltak emberek a malomban, kik őrleni jöttek, azok közt bejöhetett, a nélkül, hogy föltünt volna. A kamra ajtaja, hol a molnárgazda aludt, nyitva szokott lenni. De jöhetett az ablakon át is, rostély nem volt rajta. Csak két nappal a gyilkosság után készitette el a kovács a vasrostélyt.

Az ablakot nyitva találták, ami arra látszott mutatni, hogy a gyilkos ha nem is ott jött be, de arra ment ki. Az ablak párkányán egy kissé a vakolat le volt verve, a mint sarkával odalépett a gyilkos. Nyomait künn a földön, a ház körül nem lehetett megtalálni. Hajnali három óra tájban nagy eső kezdett esni s elmosott minden nyomot A gyilkosságnak még az eső kezdete előtt kellett történni, mert különben sáros csizmanyomoknak kellet volna a szobában maradni pedig ezt nem lehetett találni.

A fejszét, melylyel a véres tett elkövetetett megtalálták a folyóban Ez a törvényszéknél van mint corpus delicti.

A törvényszéknél is keveset tudhattam meg. A fejszére nem ismert reá senki. A tanuvallomásokból nem világlott ki semmi. Egyetlen tanu volt, ki látott valamit egy pásztorfiu. Ez anyjánál volt a malomban, a ki őrölni jött, éjfél után elment innen ki az erdő aljára, hol apja tinókat legeltetett. Már jóval éjfél után volt. Utközben látta, hogy két ember jött nagy sietve a malom felől nagyon siettek. Mikor már közelre jöttek ugy hogy észrevehették őket egyszerre balra fordultak s abban az irányban siettek tovább.

A fiu különben nem tudná megismerni őket. Messzebb voltak tőle, mintsem szemügyre vehette volna őket, aztán sötét is volt, hanem annyit látott, hogy inkább magas emberek voltak, mint alacsonyak, s az egyik magasabb volt mint a másik.

Ez volt az egyetlen tanubizonyság, mely arra látszott mutatni, hogy két egyén követte el a gyilkos tetett. Egyébként igen keveset lehetett erre épitni; ki tudja mi járatban levő emberek lehettek? Nem bizonyos, hogy csakugyan ezek voltak a gyilkosok.

A molnárlegény, ki nekem ama vallomásokat tette Julcsáról, s annak az idegen férfivali ismeretségéről, azon reményben tette, hogy Julcsán talán segiteni birok.

En nem tudom, tekintetes uram, mit kell itt cselekedni, — szólt a jó ember: — de valamit tenni kell. Nem nézhetem, hogy ez áldott lélek igy elhervadjon. Gondoltam, hogy talán tekintetes uram bölcs tanácsot tud adni; mit tegyünk?

Megnyugtattam a jó embert, hogy gondolkozni fogok fölötte. Magam sem voltam tisztában azzal, hogy mit kell és mit lehet tenni itt. Hanem őszinte szándékom volt segiteni, ha segitni lehet.

Két ifju női lény volt most, kikről gondoskodnom kellett; mindkettő Halmay áldozata: én legalább azt hittem, ő volt az, ki Julcsát is szerencsétlenné tette. Reméltem, hogy mihelyt sikerül ez ember alávalóságát bebizonyitnom, a szép molnárleány utálattal fordul el tőle; fájni fog szivének, de begyógyul a seb után. De ha az, a mitől remegtem, megvalósul, ha felderül, hogy ez ember volt atyjának gyilkosa, akkor halálos seb lesz ütve a leány szivén, oly seb, mely soha be nem gyógyul

Es mi történik Etelkával? A szégyen mint izzó parázs fogja égetni lelkét; csak a halál ad aztán nyugalmat a gyalázat után, ha férjét akasztófán látja meghalni. Csak a sirban lehet azt elfeledni.

Azon perczben, melyben Halmayt a törvény kezéhe juttattam, homlokára sütöm kedves jó Etelkámnak a gyalázat bélyegét és szivébe döföm a kést, mely megöli. Mit tegyek?

Fejem égett, forró homlokomról veriték cseppek gyöngyöztek alá. — Istenem, mit tegyek?

(Folyt. köv.)

Az első jogászbál Debreczenben.

Az 1841-ik évet irták.

Farsang volt. A jogászok szerettek volna mulatni. Nem lehetett. Jogot tanulni, s bálba menni — összeférhetlen dolog volt. Pestről pedig izgató hirek érkeztek. Ott a jogászok derüre borura báloznak, magok is rendeznek olyat. Nem fértek börükben az itteniek sem Ez a hir már nem csak szikra, hanem valóságos égő üszök volt a puskaporba. Ez fel is lobbant.

A jogászok elmentek tanárukhoz, Szücs Istvánhoz. Előadták neki, hogy nagy az ő bajuk; s mi a kívánságuk? Mulatni szeretnének, s ezt tiltja a szigoru rendszabály. Ha a pesti jogászok adhatnak bált — miért ne rendezhetnének a debreczeniek is?

Nagy fát mozgattak.

Az érdemes tanár ur érezte, hogy van a fiuknak némi igazságuk; de más felől ismerte a helyzetet is. A püspöki helyettes Szoboszlai Pap Istvánnak, s bizonyos köröknek szigoru elvei, no meg aztán a főiskolai vaskalap! hatalmas bökkenő. Nehogy az ósdi véleményeket egyszerre felzuditsa, azt válaszolta az ifjaknak:

— Jobb lesz, ha azon igyekeznek, hogy jó exament tegyenek, (De azért látni való volt, hogy az interpellátiót méltányosnak tartja.)

Igérték az ifjak ezt is; csak támogassa fontos ügyöket.

Csakhamar be is adták a tanári karhoz az instantiát. „Bált akarnánk rendezni, jogászbált!“ Sokáig hányták vetették ott a dolgot. Megadják-é a kérelmet, vagy megtagadják. Kritikus helyzet.

A következés ugy engedi sejtenünk, hogy Szücs István jogtanár ur a fiatalság pártjára állott, s ennek érdekében kellőleg informálta a szigoru illetékes köröket. (Mint a hogy is volt.)

A kérelem tárgyában hozott határozat ilyen formán hangzott:

„Ismeretes lévén, hogy a tüzesvérü fiatalság a maga szenvedélyeit fékezni alig tudja, avagy nem is igen tudja, s igy ha vigasságba elegyedik — valószinü az excessus: annak okáért a jogászoknak a tánczmulatság tartása csakis olyaténképen engedtetik meg, ha érettük tanáruk Szücs István a jótállást minden tekintetben magára vállalja; — nekik tanácsadójuk, s utmutatójuk lészen; a bálba velük egyetemben elmégyen, s ott — mig csak a bál tart — jelen lészen; reájuk fölvigyáz, nehogy a vérmes fiatalok az illem és a jó rend ellen vétsenek, vagy bárminemü kihágást tselekedjenek.“ — — — — — — — — — — — — — — — — —

Es a tanár ur magára vette a felelősséget. Nem kis merészség volt ez az akkori antik fogalmakkal szemben.

Csakhamar is kitüzték a bál napjául január 18-át. Szétküldötték uri módon a meghivókat is.

Madárszárnyakon járta be a hir a szomszéd vármegyéket: „Jogászbál lesz Debreczenben.“ Jött az interpellatió meghivásért mindenfelől.

A bál helyéül a Casinó kerek terme lett kiszemelve (A Casinó akori helyisége az özv. Beck Pálné házában volt. Most a törvényszék van ott) Meg is kapták.

Bálanyául a helybeli intelligentia egyik feltünő jelenségét Rédey Ferenczné Patay Máriát kérték fel; még pedig testületileg, tizenkét jogász, diszmagyarba öltözve, oldalukon karddal, s élükön a jogtanárral.

Sikeresen jártak Rédeyné elfogadta a bálanyaságot.

A jogászok pedig serényen munkálkodtak, hogy ezt a nevezetes első bált minél fényesebbé tegyék. Külsőleg is jelét akarták adni belső örömüknek. Elhalmozták a tánczteremet mindenféle diszszel. A falakon füzérek voltak; — itt ott élő virágcsoportozat; a terem közepén szökőkut, s a hölgyek iránti figyelemből volt böven otkolon, s eczetes üvegekkel a rózsaviz.

Bejött a bálra egész Bihar, Szabolcs s Szathmárból a gentry

Elvégre elérkezett a nevezetes óra. A rendezőség tizenkét tagja ismét diszmagyar ruhába öltözve, kardosan, a lépcsőkön várta be a bálanyát, s a vendégséget; s csak akkor tették le a diszt, mikor mindenki begyült.

Az eredmény nagyszerü volt; országra szóló hires a siker.

A jogászbál hirneve ekkor, s igy lett megálapitva Szücs István jogtanár (most kir. törvényszéki biró) sz. kir. Debreczen város koszorus történetirójának felelősségére — s közbenjárására!

A vérmes fiatalok nem vétettek az illem és a jó rend ellen legkevesebbet sem. Kihágást sem cselekedtenek A jogtanár ur nem hiába állott jót érettük.

— — — — — — — — — — —

Ettől fogva a jogász bálok mindig fényesen sikerültek.

Hejh pedig akkoriban sokszor furcsa módon jutott az ember a mulatsághoz! Az uri dámák számtalanszor ökrös szekereken mentek a bálba; mert másféle hitvány jármü elakadt a sárban. Persze, hogy csak állottak a lányok a szekeren, nehogy a habruha összetörjék. A kocsis mellett pedig egy másik cseléd a lámpást tartotta; mert biz még akkor az utczákat nem világitották. — Ugy gondolkozott a magisztrátus, hogy tisztességes ember napvilágon haza megyen: a ki pedig nem megyen — hadd törje ki a nyakát.

Mulatni pedig — bizonyosan még jobban mulattak, mint most.

Négy szem közt még megsugok valamit. Meglehet — hogy az ifjuság bál után még a hires gyöngytyuk korcsmába is ellátogatott; minek nem tudom az volt é az oka, hogy ott kitünő ellátásban részesültek, vagy pedig az, hogy-a korcsmárosnénak gyönyörüséges szép leánya volt: — kit is gyöngyesirkének hivtak.

— Lám csak! elődeink is ép ugy szerettek mulatni — mint a hogy mi Hanem az első fényes bál után az examen is fényesen sikerült.

— — — — — — — — — — —

A kerek terem most is meg van; csak a kereksége ugyan a régi; egyébként aligha rá ismernének azok, kik ott vigadtak. A parquet volt — de nincs. Az egykori táncoló alakok helyét iróasztalok foglalják el; ott, hová a tánczra kész fiatalság virág csoportozatot állitott: — irományi csomók hevernek. S ott hol a tánczrend volt kifüggesztve — az árverési feltételeket olvassa a szenzál.

Lehet, hogy mikor mindnyájan eltávozunk onnan, s a hivatalszolga az ajtókat bezárja — megjelennek a láthatatlan szellemek, átvarázsolják a jelent multtá; a gyertyák kigyuladnak, szól a muzsika, s ők nevetnek tánczolnak mig csak nem pitymallik.

Kovács B. Gyula.

Napi hirek

— A **„debr. felolvasó kör“** jövő csütörtökön, január 15-én tartandó estélyén az óra első felében Futó Mihályné urnő fogja olvasni „a magyar nők hajdan és most“ cz. tanulmányát, az óra második felében pedig Karczag Vilmos ur olvassa „A kárhozat utján“ cz. három felvonásos drámájának első felvonását. Csiky Lajos, mint a kör jegyzője

— **Sajtótárgyalás.** Gálánfy Lajos h.-böszörményi kir. közjegyző magán vádlónak Szopó János h.-böszörményi aljárásbiró elleni sajtóperében a tárgyalásra határidőül a f. évi február 21-ik napja tüzetett ki a debreczeni kir. törvényszék által. Ezen é ben ez már a 3-ik sajtótárgyalás fog lenni. A két első — a mint már közöltük is — január 18-án és február 13-án fog megtartatni.

— **Városi közgyülés** fog tartatni f. hó 29-én. Ugy halljuk, hogy ekkor a fogyasztási adó kezelés körül szerzett ujabb tapasztalatok ügyében több rendbeli interpellátió fog intéztetni.

— **Tizéves találkozás.** A kik az 1874 75-ik iskolai évben a debreczeni ref. főiskolában negyedéves hittanhallgatók voltak, f. évi május 7-ik napján, reggeli 9 órakor Debreczenben a „Bika“ szállodában összegyülésre hivatnak fel Dombi Lajos nagyváradi egyik ref. lelkész által. Köztük vannak a m. közelebbi ismerőseink közül: Kádár Antal, Percze János, Kiss Lajos.

— **A helybeli ref. egyház** presbytériuma legközelebbi közgyülésében a lelkészi javadalmazás kérdését tárgyalta. Eddig ugyanis a debreczeni lelkészek 1200 frt fizetést kaptak, mi nem állott arányban a kor fokozott szükségletével, a lelkészi állással összekötött követelményekkel és nem tért össze a nagy Debreczen erejével és tekintélyével. Már évekkel ezelőtt felmerült a vágy ezen segiteni, s komoly kisérlet is tétetett erre nézve, de eredménytelenül. Végre a mult év végén a presbyterium elé az egyházrendezés nagy fontosságu ügyében egy örvendetesen és pártolólag fogadott emlékirat lett beterjesztve, melyben a lelkészi javadalmazás 2000 frtra felemelése is be volt foglalva. Az emlékiratban tett nagyszerü javaslatok keresztülviteléhez több tekintetben szükségelt hozzájárulása a városi hatóságnak meg nem történvén mindezideig, azok még mindig megvalósulásra várnak, egy pont kivételével, mely is lelkészi javadalmazás pontja. Ugyanis a presbytérium, hogy kimutassa a lelkészi kar iránti jóindulatát és tiszteletét; hogy bebizonyitsa, mikép a nagy fontosságu egyházrendezési kérdések megoldása után komolyan lelkesedik; közmegegyezéssel és egyhangulag emlitett közgyülésén folyóvá tétetni rendelte az 1885-ik évi jan 1-től kezdve a lelkészi javadalmazásul megállapitott két ezer forint évi fizetést. Másik tárgya volt az egyh. kerületi világi tanácsbirói hivatalra való szavazás. Az egyház ötös szavazatát egyhangulag Beke Mihály urra, Debreczen város árvaszéki elnökére s a debreczeni egyh. megye tanácsbirájára adta. A közgyülés intézkedett még az egyh. közalapot illető évi járulékok beszedéséről is.

— **Paulay Ede Debreczenben.** A budapesti nemzeti szinház nagynevü igazgatója mint örömmel értesülünk elfogadta Krecsányi szinigazgatónk meghivását, s „Az ember tragoediája“ előadására leutazik Debreczenbe. A remekművet tudvalevőleg Paulay alkalmazta szinpadra s itt az ő sceneriájában fog az szinrekerülni. Paulay itt időzését a szintársulat egy egész ünnepélylyé fogja tenni, a melyhez bizonynyal Debreczen város közönsége is hozzájárul. Paulay halhatatlan nevet vivott ki magának a magyar szinészet terén, s méltán ünnepli meg az ő megjelenését Debreczen városának közönsége. A Paulay tiszteletére rendezendő ünnepélyességek közelebb szélesebb körben fogják megbeszélés tárgyát képezni s első sorban a szintársulat és a szinügyegylet fognak ez ügyben értekezletet tartani. Paulaynak a mi leendő kedves vendégünknek nagy érdemeit már sokszor méltattuk lapunk hasábjain, és hozzánk érkezésekor tárt karokkal és lelkesedéssel fogjuk őt üdvözölni.

— **A város tulajdonát** képező 6 kóser bormérésekre Debreczen város fogyasztási adóhivatala adja folyó évre dij mellett az engedélyeket, kik ilyet a rendőrkapitányság által engedélyezett helyen birni szándékoznak, Csapó-utcza 333. sz a. levő emlitett hivatal felügyelőjénél, folyó hó 15 ig jelentkezzenek.

— **Gyászjelentés.** Kratzegh János nyugalmazott pénzügyi tanácsos maga, testvérei és szamos rokonai nevében fájdalomtól megtört szivvel tudatja: forrón szeretett kedves legjobb nejének KRATZEGH JANOSNENAK született Simkovics Márianak folyó hó 11-én reggel 7 órakor, életének 57-dik, boldog házasságának 33-ik évében, hosszas kinos szenvedés után történt gyászos kimultát. E kedves megboldogultnak hült tetemei ugyancsak e hó 13-án d. u. 3 órakor fognak, nyomtató-utczai 769. számu saját házából, a róm, kath. szertartás szerint a szent-anna-utczai sirkertbe örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent-mise áldozat pedig e hó 14-én délelőtt 9 órakor fog az egek Urának bemutattatni. Mely végtisztességtételre rokonait, barátait és ismerőseit bánatos szivvel meghivja. Debreczenben, 1885. január 11-én. Béke lengjen porai felett, és áldott legyen emlékezete.

— **A „czukorgyár részvénytársulat“** mult évi közgyülésének határozata értelmében 10 frt küldetvén be hozzám az elnökletem alatt álló „jótékony nőegylet“ árvaháza részére, midőn tisztelettel jelentem, hogy e 10 frtot illetékes helyére áttettem, megragadom egyszersmind az alkatmat, hogy nőegyletünk s árváink nevében mély köszönetünknek kifejezést adjak e nemes adományért azoknak, kik azt árvaházunk részére kieszközölni kegyesek voltak. Veresné Szathmáry Teréz nőegyleti elnök.

— **A korcsolya egylet** tegnap esteli ünnepélye anyagilag nem sikerült ugyan fényesen, de a kin levők kellemes pár órát szerezték maguknak a szebbnél szebb tüzi játékok és az ügyesen rendezett kivilágitási részletek szemlélése által. Az idő is rendkivül kedvezett és igy annál kellemesebb volt a katona zene melletti korcsolyázás. A kitünően sikerül tüzi játékot Boránd rendezte, az anyagot pedig Mendelovics Lajos üzlete szolgáltatta hozzá. (— n)

— **Hadmentességi dij.** A m. kir. pénzügyminiszter a következő rendeletet intézte valamennyi törvényhatósági közig. bizottsághoz, kir. adófelügyelőhöz és kir. adóhivatalhoz, a cs és kir. közös hadsereg és a m. kir. honvédséghez tartozó hadbizottsági, hadbirósági és élelmezési tisztviselők és gyakornokoknak a hadmentességi dijfizetés alóli mentessége tárgyában. A hadmenteségi dij kiszabása és megállapitására vonatkozó ügyek tárgyalása közben előfordult esetek alkalmával tapasztatott, hogy a hadi szolgálatra alkalmatlanoknak talált és fölmentett, de utóbb nem besoroztatás utján, hanem más alapon a hadsereg vagy magyar honvédség kötelékébe felvett s ott hadbizottsági tisztviselői és gyakornoki, hadbirói és gyakornoki, élelmezési tisztviselői és gyakornoki minőségben alkalmazott egyének hadmentességi dijjal rovatnak meg, mely

A fényüzésről.

Irta: **Dr. Szántó Sámuel.**

(Folytatás.)

Ezen tündöklés, csillogás mellett meg volt már a régi népeknél is a hiuság, a versengés, az irigység, az utánzási vágy s mind azon nemes tulajdonságok, melyek az embereket arra birják, hogy egymáson tultegyenek, egymást utánozzák. Mindezek már a régmüveletlen népeknél is meg voltak, mert hiszen a hajlamok, vágyak, szenvedélyek az emberiségben mindig ugyanazok, A fokozódó miveltség csak szeliditette a szenvedély kitörését, az életet és társasági formákat barátságosabbakká tette, de alapjában véve ugyanazon vágyak, szenvedélyek, ugyanazon hibák és erények teszik az embert ma is, mint évezredek előtt.

Ezen vetélykedés, ezen utánzási vágy hozta létre a fényüzést és később a divatot, a melyet a fényüzéssel oly gyakran összecserélni szoktak. Pedig lényegesen különbözik a kettő egymástól. Egy szellemes német iró igy különböztette meg a kettőt:

„A fényüzés alapja a csillogás vágya, a divaté a vágy, hogy tessünk; az előbbi imponálni, uralkodni, ez ünnepeltetni akar, a fényüzés ragyog, s fölhasznál erre minden eszközt, a melyet nagy vagyon megszerezhet, a divat gyakran egyszerübb eszközökkel is hat. Mig amaz az értékest, ez az izlésest keresi, mig amanak csak gazdaság kell, a divat mindig élénk phantasiával jár kapcsolatban“ Lehet hogy igaza van s innét van, hogy némely divat, oly nagyon phantasticus. Hiszen igaz az is, hogy néha fényüzés és divat nem egy uton jár, mert mig a fényüzés mindig a drágát, értékest választja, addig a divat isten nőjének szeszéje — tehát okvetlen istennőnek kell lennie — néha hadat izen az értékesnek s az egyszerüséget teszi uralkodóvá. Természetesen nagyon ritkán.

Ha a fényüzés fogalmát és körét igy határozzuk meg, semmiképen sem csatlakozom azok nézetéhez, kik a fényüzést relativ valaminek mondják, állitván, a mi az egyiknek fényüzés a másiknak nem az. Mintha pl. a vagyonos gyémántok terhe alatt görnyedhetne — fényüzés nélkül, mig pl. egy szegény embernél egy kis gyémántgyürücske már az volna. Ez véleményem szerint nem áll. A fényüzés mindenütt az, bárhol és bárkinél fordul elő és ha a kérdést igy formulázzuk, vajjon káros-e a fényüzés, ott lehet a megkülönböztetést tenni, hogy káros ott, hol a fényüzés nem áll a jövedelemmel arányban, holott vagyonos, dusgazdag emberre a legtulságosabb fényüzés is megengedhető. —

II.

Ezek után láthatjuk, hogy bizonyos fokig minden ember fényüző és a mindennapi életben, a mindennapi szükségletben fordulnak elő tárgyak, melyek eredetileg fényüzési tárgyaknak tekintettek, de az emelkedő miveltség, a fokozódó jóizlés, a megszokottság lassanként kényelmi czikkekké változtatta azokat, ugy, hogy ma már bajosan nélkülözhetnők. A férfi vagy nők mindennap száz meg száz oly apró tárgyakat találnak, a melyek talán fényüzési czikkek, de mindennapi használat, eme jelleget elvette pl, szappan, fogpor. fésü, kefe s más tárgyak, melyeket inkább a tisztasági érzet, mint a tetszelgési vágy tett általánossá. Pedig, ki ne tudná, hogy pl. a szappan használatát igen sok. nem épen vad indián, vagy barbar nép, még a mai napig is, mint fölösleges fényüzést mellőzi.

A sok toilette tárgy közül — nem akarván a boudoir titkaiba hajolni — megemlitem még a tükröt. Azt hiszem édes mindnyájunknak jó ismerőse, s csakugyan bajos volna eldönteni, vajjon a nők vagy férfiak szolgálatában vénült-e meg? s mégis, ki merné tagadni, kogy ez fényüzési czikk? Azt lehetne mondani, hogy a tükör a fényüzők orgazdája, s ki tudja, hányan nem estek volna a fényüzés bünébe, ha a tökör csábitásainak kitéve nincsennek. Erezték ezt az egyházi atyák is és azért van, hogy alexandriai Clementin a nőknek a tükör használatát, mint keresztyén ellenes dolgot, megtiltotta, mert — ugymond — a nő, ki tükörbe néz, vétkezik a tiz parancsolat második pontja ellen. „Ne készits magadnak képmásakat, isteneket.“ Különös, hogy épen a nőknek tiltja ezt meg, mintha csak érezte volna ezen szent férfiu, hogy a nő arra van teremtve. hogy mások istene legyen. Ismét a hölgyek imádásának cultusa.

De nem csak a hölgyeknek van ilyen megszokottá vált fényüzési czikkök, van a férfiaknak is és ez a dohányzás, szivarzás.

A dohányzás és szivarzás terén oly fényüzés kapott lábra, a melyről — szerencsére — a háziasszonyoknak fogalmuk sincs Nem csoda tehát, ha a nők, a dohányzás elterjedése óta annak mindig ellenségei voltak. Nem csoda tehát, ha pl. a XVII. században Bernben a dohányzás elegendő oknak tekintetett az elválásra. En csak természetesnek találom a nők ezen ellenszenvét, különösen mióta legutóbbi időben pater Hyacint azon nézetét kürtölte világgá, hogy a dohányzás az erkölcsök elvadulásának, a vallástalanságnak, ar anarchismusnak, nihilismusnak s a legutóbb lábrakapott nőtlenségnek az okozója Hogy azonban igazságos legyek, meg kell vallanom, hogy utóbbi időben ezen ellenszenv gyöngült, sőt a dohányfüst kezd már a salonokba is behatolni. Lehet, hogy hölgyeinknek nincs okuk pater Hyacint állitásaitól tartani, de lehet, hogy a tiltott gyümölcsöt kezdik ők is izlelni.

A nők mellé sorakozott az egyház is, mert az egyházférfiak istentelennek tartották, hogy az az ember a száján keresztül, mely a tisztult lélek közlekedési utjául van teremtve, ilyen piszkos gőzöket szivjon be és eresszen ki. VII. Orbán pápa és később VII Incze szigoru egyházi átkot mondottak mindazokra, kik ily istentelenségre vetemedtek. Maguk a kormányok is erélyesen keltek ki igy pl. Amurát szultán a dohányzást halálbüntetés mellett tiltá meg. — 1634-ben Oroszországban az orrlevágatás terhe mellett tiltatott, a mely szigoru tilalmat Alexis czár oda volt kegyes enyhiteni, hogy csak az orrlyukai vágassanak föl, s igy küldenek Syibériába. Európa minden fejedelme tilalom alá vetette, még Magyarországban is a nemes 50 frttal, a jobbágy 6 frttal birságoltatott. S mégis mily különös, ennyi tilalom daczára, ezen eredetiieg az amerikai indiánok által használt fü-féle, melyet az európaiak csak Amerika fölfedezése óta ismernek, rövid idő alatt nemcsak Európa, hanem a világ valamennyi népei között rohamos gyorsasággal terjedt el.

(Folyt köv.)

ELLENOR
1885 / 80. m.
4

dijkirovások az érdekelt feleknek mindannyiszor felszólitásokra és felebbezésekre szolgál tatnak okot s hosszabb lefolyásu tárgyalást és eldöntést vesznek igénybe. A m. kir honvédelmi miniszter urral e részben már előbb létrejött egyetértő megállapodás folytán egyöntetü eljárás biztositása czéljából s tekintettel a monarchia másik államában követett gyakorlatra is, tudomás és alkalmazkodás végett kijelentetik, miszerint a fentebb emlitett katonai alkalmazottak, s illetve mind azok, kiknek katonai tisztviselői minőségben való alkalmaztatásuk nem besorozáson, hamem szabad és önkéntes pályaválasztáson, illetve kinevezésen alapul, mindadig, mig ily állomásokat töltenek be, hadmentességi dij fizetési kötelezettség alá nem esnek, s ezen dijjal csak akkor róvhatókmeg, ha ezen állomásuktól bármily okból a rendes dijkötelezetségi idő eltelteelőtt válnak meg.

— **Találtatott** a n.-csapó-utczán 10 db összekötött kulcs; tulajdonosa kellő igazolása mellett átveheti az I-ső kerületi alkapitányságnál.

— **Megint vége a világnak.** Az idén feleleventik Nostradamus egyik jóslatát, mely a világ végét jelzi előre. A jóslat forditásban igy hangzik:

Ha Jézus Györgykor hal keresztben,
Hogy Márk napjára sirt repeszszen,
S a mennybe János nap repül
Akkor az ég s föld összedül.

Azaz: a világnak vége lesz, ha nagy-péntek április 23-ára, husvét április 25-re és urnapja junius 24-ére (János napra) esik. Ez 1886-ban lesz.

— **Ügyforgalmi kimutatás.** Hajdumegye központi árvaszékének tevékenységi s ügyforgalmi kimutatása az 1884-ik évről. 1884. évről áthozott hátrány 31 darab, 1884. évben érkezett 6023 darab, összesen 6054 darab. Ezekből kiosztatott: Pénzes Sándor árvaszéki ülnöknek 1886 darab, Orosz Endre árvaszéki ülnöknek 2612 darab. Sepsy Dezső árvaszéki jegyzőnek 1656 darab, összesen 6054 darab. Ezekből elintézett: Pénzes Sándor árvaszéki ülnök 1886 darab, Orosz Endre árvaszéki ülnök 2612 darab, Sepsy Dezső árvaszéki jegyző 1656 darab, összesen 6054 darab. Maradt hátrány semmi. Kelt Debreczenben 1885. évi januar 10-én. Nagy József árvasz. igtató.

— **Földesről** irja levelezőnk, hogy ott az előljáró választás 10-én szombaton ejtetett meg melyet 3-án a községi képviselő testületből kisorolt 10 tag helyének betöltése előzött meg, egy kivételével egészen uj emberek állitatván a régiek helyére. Az előljáró választás a lakosság rendkivül élénk érdeklődése mellett folyt le, miután majd minden tisztségül ellenjelöltek állottak szembe egymással. Nagy részben azonban megmaradtak a régiek helyükön. Főbiró lett ujra: V. Szabó Imre; törvénybiró több mint kétszeres szavazattöbbséggel: Karacs Gábor (uj); esküdtek: Kovács Mihály (uj); Török Bálint, Szabó Márton, Pircsi Imre; Domokos Sándor (uj) és ifj. Bene János (uj); árvagyámnak megmaradt a régi: H. Szabó József, mint szintén adószedőnek is: Balásházy Gy.; gazda lett: Karacs I. (uj). Ugy beszélik az emberek, hogy egyik keservesen csalódott hivatalkereső, ki szavazat alá nem bocsáttatott, pedig állitólagosan óriási párt támogatta volna, bizonyos törvénytelen eljárás miatt fellebbezni fog a tekintetes vármegyéhez. Községünkben az értelmesebb, olvasni tanulni, no meg politizálni is szerető mozei gazdálkodók olvasó kört alakitottak. Idáig több mint 70 tag iratkozott be. Ez biztositja az ifju kör jövőjét, sőt azon körülmény, hogy a lakosság nagy érdeklődéssel viseltetik iránta, ugy, hogy kilátás van reá, hogy a tagok száma még ez idén 100-ra fel fog szaporodni, virágzóvá is teheti ez uj közmüvelődési egyletet. Adja Isten, hogy e szép czélját, nem versenyre kelve a már régóta fenálló, s örvendetesen gyarapodó másik olvasó körrel, községünk előhaladásában, népünk minél magasabb, általánosabb értelmességében megvalósithassa!

— **Az időjárásról** a következő hivatalos heti jelentést adta ki a budapesti központi időjelző állomás. Európában a közelebbi mult héten egy szárazabb és hidegebb nagy légnyomás Oroszország felől délnyugat felé tartva, oly erélyesen kiterjedt a kontinensre, hogy a nedvesebb és melegebb depresszziók, több izben Irland és Skóczia felől s a hét utófelében egy izben Dél Olaszország felől is, a kontinens középnagy részétől távol lettek tartva annyira, hogy a hét vége felé, erélytelenül és csekély részben egyesülhettek egymással Magyarország felett. Ezért volt az idő átalában csendes, száraz, nagyobrészt fagyos, keleten derüs, nyugaton borusabb. Csapadékok csak helyenként, a hét vége felé mutatkoztak, északon és délen inkább. A hőmérséklet csak a délnyugoti tengerparti részekben és többnyire Nagy-Británniában maradt fagyponton fölül enyhe. Erősebb, 12—14 foknyi hideg Oroszországban, a Kárpátok és Alpesek közelében volt, a hét végén Pétervártt és Moszkvában 22—27 foknyi kemény fagygyal. Erősebb, olykor viharos szelek az Eszaki tengeren és az Adriánál mutatkoztak. Hazánkban sartós, nagy légnyomás alatt, nagyobbrészt keleties a hét vége felé nyugoti és északias szelek mellett az idő többnyire száraz, részint derüs, részint felhős, fagyos volt, a Kárpátok közelében erősebb, 10—14 foknyi hideggel. Kevés havazás helyenként csak a déli részekben és a hét vége felé mutatkozott. Az időjárási tényezők jelen állásában a jövő hétre eleinte száraz, fagyos, reá csapadékokkal változó, egyre enyhébb s végül szeles, csapadékos időt várhatni.

— **„Papucs alatt.“** E kifejezés eredetéről mint a „K. Z.“ irja egy Benedict Anselmus nevü augusztinus sváb barát következőket beszéli el. A pápa és a császár, még a régi időben, hosszu véres háboruk után békét kötöttek, ezen nagy eredmény elérésének megünneplésére, ünnepélyek és tornajátékok rendeztettek, melyekre az akkori lovagvilág legjelesebbjei, meg voltak hiva, Minden résztvevőnek vagy a pápa, vagy a császár szineit kellett pajzsán viselnie. Egyik lovag ki a vashomloku „Polyphen“-nek neveztetett, vonakodott e jelek egyikével sorompóba lépni, mert mint feleségének mondá, csak tettei által akar csillogni. Felesége Beatrice ugyanis kérte, hogy az ő kedvéért tegye fel az egyik jelt. S midőn ezen kérelmet megtagadta, felesége könnyekben tört ki és azt mondá, hogy férje nem szereti. A lovag erre megfogadta, hogy szerelmét tizenkét lovag elleni párviadalban fogja bebizonyitani. A hölgy nem akart effelől semmit sem tudni és visszavonulva lakosztályába a lovag előtt elzárta ajtaját. E pillanatban megharsantak a trombiták, melyek a viadal megkezdését jelentették. Csaknem öntudatlanul ragadta meg a hatalmas Poliphem a kis, himzett papucsot, melyet neje ottfeledett és pánczéljára tüzte. A szolgák kiálták neki: „A pápa pásztorbotja alá vagy a császári pálcza alá tartozónak vallod magadat?“ — „A papucs alá“ hangzott a válasz. A harczjátékból Poliphem mint első győztes távozott el, s midőn a császár nővére a győzelem diját egy saját kezüleg aranynyal himzett övet vállaira akasztotta igy szóllitotta őt meg: „Vitéz lovag, te sem a pápához, sem a császárhoz nem tartozol, hát senki oltalmára nem szorultál? téged egy ferfi sem győz le, de mégis egy papucs alatt állasz. E szavak csakhamar az egész országban ismertekké lettek és egy alkalommal kitünt, hogy a papucsnak több alattvalója van, mint a pásztorbotnak és kormánypálczának együttvéve.

— **A nyulak sulya.** Ha megakarjuk tudni, hogy a frissen lött és megvételre nekünk felajánl nyulnak husa a bőr és a belek nélkül menyit nyom, akkor azt ugy a mint van, szőröstől-bőröstől, lemérjük s a nyert sulyt 1.46 dal osztjuk. Igy pl. ha a nyul husának sulya mindenestől 4 kg. — 4000 gramm osztva 1-46 — 2740 gr, vagyis tehát a nyul husának sulya — 2 kgr. 740 gramm.

— **Elmés házaló.** Egy magát fiatalnak feltüntetni szerető, éretkoru hölgyhöz béállit a házaló és kérdi: Nincs valami ócska eladni való? — Hölgy „nincs“ — Házaló (egy álló tükörre mutatva) Adja el azt a tükröt, ugyis csak boszuságot okoz önnek ha bele néz.

A jogászbál.

Ilyen magunk forma czivis városban is esnek udvari bálok a farsang alatt, ezeket ugy szokták hivni, hogy jogászbál. Nem csoda tehát ha a farsang legfényesebb bálja rég idők óta mindig a jogászbál volt.

A mi udvari bálunknak is meg volt az idén a maga krónikája. Bizonyos „udvarképesség“ kérdését bolygatták itt is sürüen Ez a vén asszonyos pletykaság ártott a bál. sikerének. A bálanya meg nem jelenését is ennek tulajdonitották s tegnap városszerte emlegették ezt a körülményt, s a menyiben nem remélhető, hogy ezt a kényes kérdést nálunk is hirlapi nyilatkozatok fogják rendbehozni, mi tartjuk kötelességünknek kijelenteni, hogy biztos forrásból szerzett informatio utján irhatjuk a pletykaságokat és zavart hajhászóknak legnagyobb szomoruságára, hogy maga a bálanya gr. Degenfeld Józsefné ő méltósága legjobban sajnálta, hogy hirtelen jött betegsége miatt meg nem jelenhetett. Ő méltósága hallott ugyan egyet-mást a keringő hirekről, azonban ez őt egy perczig sem tartotta volna vissza a megjelenéstől. Azokat a hireket egy valakiről bizonynyal a bálnak ellenségei koholták és terjesztették, igy ártottak a bálnak, és közelitettek gonosz kezekkel egy védtelen nő becsületéhez.

Debreczen városában bizonynyal minden intelligens gondolkodásu ember mélyen fájlalja a kinos esetet és a mennyire elitéli a pletykaságok hőseit époly részvéttel fordul a kisasszony felé, — ki a rosz akarat áldozata lett)

Gróf Degenfeld Józsefné ő méltósága betegsége lehangolólag hatott a báli közönségre. A bálanya meg nem jelenthetése fölött a nála tisztelgett bálbizottsági tagok előtt többször kifejezte mély sajnálatát és köszönettel fogadta a remek virágbokrétát és a valóban igen diszes tánczrendet.

A bálteremben 10 órára összegyült a báli közönség, és már ekkor mindenki suttogni kezdte, hogy: „kevesen vagyunk“, az érdekeltek pedig hogy „nagy a deficitünk.“

A lehangoltság szerencsére csak kezdetben volt észrevehető, később különösen a szünet után az ifjuság fellelkesedett s ugyancsak igyekezett kipótolni azt, a mit előbb elmulasztott. Tánczolt hévvel, tüzzel, lelkesedéssel, rajongással, amint azt mindenki várta is. Ennek köszönhető, hogy az a sok szép vidéki leány a debr. jogászbálnak nem rosz hirét viheti el.

*

A négyeseket 50—56 pár tánczolta; a hölgyek toilettejeiről örömmel irhatjuk hogy azok egyszerüek de izlésesek voltak.

A jelen voltak közül lapunk egy munkatársa következőket jegyezte fel: Jármy nővérek (P. Dobos), Uray Celesta (Nyir-Gebe) Fráter Béláné (Ér Semjén), Szunyogh Zsigáné (Er Semlyén), Dienes nővérek (B. Sz. Márton), Fényes Sarolta (B. Ujfalu) Balkó Erzsike (Almosd), Starek (Nyiregyház) Fráter Erzsike (Er Semjén), Fráter Viola (Vértes), Ujfalusy Róza (Tur-Kevi), Jármy Ilona (P.-Aba), Horváth Ida (Álmosd), Kerek Ilona, Szunyogh Sándorné, Zádor Lajosné, Szabó Veronka és Berta, Szabó Kálmánné, Márkus Ilona, Lescinszky Mariska, Nemes Ilona, Nemes Gabriella, Lengyel Ilona, Rickl Antalné, Sesztina Ilona, Hegedüs Irma, Tóth Mariska, Fráter Erzsike, Báthory Irén, Tamásy Béláné, Gerzon Katalin, Fischer Gizella, Domokos Kálmánné, Kiss Irén, Varga nővérek, Bay Gáborné, Csiffy Kata, Nánásy Mariska, Konti Emilia, Urbán Jolán, Ferenczy Elekné, Balogh Piroska, Béressy Gizella, Péchy Margit, Ujfausy Jolán, Szabó Emma

A szintársula tagjai közül pedig Erdélyi Marietta és Iványi Mariska!

A jogászbálról tegnap a városban oly hirek keringtek mintha az nem sikerült volna. Ez a hirelés sem felel meg az igazságnak, mert a bál ha nem is volt oly látogatott mint az előbbi években, — de jókedvben fényben nem rontott a régiek jóhirén.

Végül még a tánczrendről kell megemlékezni. A női tánczrend rendkivül pazarkiállitásu és diszes volt. Egy puzdrát ábrázolt melyen Amor ül és egy 8-os nyilvesszőt röpit ki nyilából A figyelmes rendezőség, melynek élén Fráter Géza buzgó elnök állott a negyedik négyes alatt a tánczosnőknek gyönyörü virágbokrétákat osztott szét.

A jókedvü bál hajnali négy órakor ért véget.

(Kiss Vitéz).

* * *

A félsiker

Ily czim alatt referádánk megirása után az alant közölt czikkecske küldetett be hozzánk, melynek midőn helyet engedünk nagyon nem szeretnénk ha abból bárminemü egyenetlenség vagy hirlapi polemia kerekednék ki. A felszólalás igy hangzik:

Megvolt a jogászbál, az a bál, mely rendesen a farsang legszebb mulatsága szokott lenni, a melyet az igazság leendő védői, az ifjuság azon része, mely a mivelt társadalom egy hatalmas osztályát képezendi szokott rendezni, ez megtörtént az idén is, nem mondjuk, hogy talán nem sikerült, azt sem, hogy az ottlevők jól ne mulattak volna, hanem igenis megtörtént az, a mi a debreczeni jogászbál alkalmával ritkán szokott megtörténni, egy hatalmas deficzittel zárták le a pénztárt tehát a jogászsegélyző egylet vagyona az idén báli jövedelem czimén nem gyarapodik, holott más években rendesen 100—200 frtot jövedelmezett ezen bál a segély egyletnek, sőt ha jól tudjuk a mult évi bálpénztárnok nem kevesebb mint 250 frtot és egy 10 francos aranyat adhatott át a segélyegyletnek mint tiszta báli jövedelmet. — Mi lehet tehát az oka annak hogy az idén ily balul sikerült, talán a mostoha idők hiszen azokra kik a jogászbálba menni szoktak és nem igen vonatkozhatik, vagy a rendezőség erélytelensége hiszen a rendőrség névsorában mind olyan neveket látturk, mely után méltán várhattuk, hogy a bál anyagilag is a legjobban fog sikerülni, — egyik sem az, ha van, igenis az egyik ok az volt, hogy az elite fogalmát tulajdonitották. Vidéken a közönség között az osztályoknak határvonalat akarni huzni a lehetetlenségek közé tartozik, s ha a régi jogászbálok oly fényes sikerüek voltak, annak nagy része volt abban, hogy a rendezőség olyat huzni meg sem kisértett.

Nem pedig azért, mert a jogtanitó ifjuság nagy része épen a középosztályból való, kik ha pályájukon eredménynyel haladni akarnak épen az erős középosztályra vannak utalva.

A legnagyobb hiba volt, hogy a társadalom egy nagy osztályát (melyet körülményesebben meg nem jelölök ugy is ki fogják találni, hogy melyik az) majdnem egészen mellőzték egy kettő kivételével, pedig lehetne igen sokat megnevezni, kik ha meghiva lettek volna és meg is jelentek volna egy cseppet sem derogált volna a jogászbálnak, és megjelenésökkel nem deprimálták volna a jelenlevők jó kedvét s ez esetben elmondhatánk most is a mit eddig bátran elmondhattunk, hogy a jogászbál fényesen sikerült, jól, fesztelenül mulattak.

Tessék megnézni más városokban a jogászbált, nézzük meg akár Pesten, vagy ne menjünk messze Váradon, a hol nem takarékoskodnak annyira a meghivókkal, a hol a társadalom azon osztálya, melyet itt annyira mellőzni akartak a meghivottak névsorának nagy részét képezi — mily fényesen és anyagilag is a legjobban szokott sikerülni. — Azért a váradi jogászbál mégis elite bál. — Es ha ilyen nézet fogja vezérelni az ezutáni jogászbál rendezőket is, akkor bizon a jogászsegélyző egylet vagyona kevéssel fog gyarapodni, mig ellenben nem 54 pár tánczolna a debreczeni jogászbálon hanem mint máskor szokott 100 pár is; ezt megérezné a segély-egylet pénztára is; kisértsék meg a váradiak példáját követni, olyan jó és szép mulatság minden körülmények között lesz, mint a mostani volt.

A ki a jogászsegélyegylet jövőjét, Debreczen város társadalmi osztályainak egymáshozi szeretetteljes jóakaratu békés életét szivén hordja az megérti és méltányolni fogja az én felszólalásomat.

R. I.
ügyvédjelölt.

Legujabb.

(„Debreczeni Ellenőr“ eredeti távirata.)

Győr, jan. 12. Kruesz Krizosztom pannonhalmi főapát tegnap meghalt.

Kolozs, jan. 12. Ifj. Zeyk Károly zabadelvüpárti egyhangulag képviselő vé választatott.

VASUT.

Debreczenből indul:

N.-Várad—B.-pest felé		d. e.	12 ó. 07 p.
„ „		este	8 ó. 50 p.
Szatmár felé		d. e.	4 ó. 32 p.
„ „		d. u.	3 ó. 49 p.
Kassa felé		d. e.	9 ó. 45 p.
„ „		d. u.	3 ó. 35 p.
Nánás felé:	m. á. v.	d. u.	3. ó. 34 p.
	vásártér	d u.	3. ó. 46 p.

Debreczenbe érkezik:

Budapestről	érk. éjjel		3 ó. 45 p.
„	„	d. u.	3 ó. 19 p.
Szatmárról	„	d. e.	11 ó. 47 p.
„	„	este	8 o. 30 p.
Kassáról	„	d. e.	11 ó. 15 p.
„	„	este	6 o. 50 p.
Nyiregyházáról	„	éjjel	11 o. 39 p.
Nánásról:	Debr. vásártér	d. e.	9. ó. 2 p
	„ m. á. v.	d. e.	9. ó 12 p.

DEBRECZENI SZINHÁZ.

Bérletfolyam 13. szám.

Holnap kedden, e szipadon először adatik:

Az árendás zsidó.

Eredeti népszinmü 3 felvonásuan, énekkel.

Kezdete 7 órakor.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Társszerkesztő: Karczag Vilmos.

Nyilt-tér.

Debreczen sz. kir. város tanácsa közhirré teszi, hogy a SAVOSKUTI erdőn levágandó 80 m. öl fáról lekerülő

cserkéreg,

f. hó 18-án vasárnap d. e. 10 órakor a városháza tanácstermében nyilvános árverésen el fog adatni.

Az árverelni szándékozók 50 forint bánatpénzt kötelesek az árverelő bizottságnál letenni.

Debreczen, 1885. jan. 8.

A VÁROSI TANÁCS.

Kiadó helyiségek.

Az ipar és kereskedelmi bank
PIACZ UTCZÁN ÉPÜLT UJ HÁZÁBAN
1885. május 1-jétől
következő helyiségek kiadandók:

1. **Két utczai bolthelyiség**
2. ***Földszint egy udvari lakás.***
3. **Első emeleten két udvari lakás.**
4. **Második emeleten egy utczai s két udvari lakás.**

Bővebb felvilágositást az ipar és kereskedelmi bankban szerezhetni.

Gyors és biztos segély

GYOMORBAJOK

és következményei ellen.

AZ EGÉSZSÉG MEGTARTÁSA

kizárólagosan a jó emésztés előmozditása és megtartásán alapszik, mivel ez az alapja az egészségnek, a testi és szellemi jólétnek. A legismertebb háziszer, az emésztés előmozditására az évek óta ismert és kedvelt

cs. k. szab. gyomorerősitő likőr.

Ez a legjobb gyógyhatásu füvekből gondosan készitve, különösen és kitünően használtatik mindennemü emésztési nehézségeknél, névleg étvágy hiány, puffadás, has és gyomor fájdalmaknál, gyomorgörcs és nyálkásságnál; föltevéniti az emésztés müködését és tiszta egészséges vért alkot. Ezen kitünő hatás következtében biztos házi szerré vált és általános elterjedtségnek örvend.

1 üveg ára 1 frt. 60 kr.

Ezer és ezer elismerő nyilatkozat érkezett, melyek megtekinthetők. Bérmentet levelek alapján szétküldetik utánvét mellett.

Debreczenben kapható:

Havas József és Mendelovics Lajos uraknál,

vagy a készitőnél **Kann Lipót** likőrgyáros. Budapesten, váczi-körut 66. szám.

Maria-celli

gyomor-cseppek;

jeles hatásu gyógyszer a gyomor minden bántalmai ellen.

és felülmulhatatlan az étvágy-hiány, gyomorgyengeség, rosz szagu lehellet, szelek, savanyu felbüfögés, kólika, gyomorhurut, gyomorégés hugykőképződés, tulságos nyálkaképződés, sárgaság, undor és hányás főfájás (ha az a gyomorból ered), gyomorgörcs, székszorulat, a gyomornak tulterheltsége étel és ital által, giliszta, lép- és májbetegség, aranyeres bántalmak ellen. —

Egy üvegcse ara használati utasitással együtt 35 kr.

Kapható: Debreczenben Dr. Rothschnek V. Emil Gölti Nándor, Tamássy gyógyszerész uraknál. Kun-Szt.-Márton Batha Zoltán gyógyszertárában, valamint az osztr.-magyar birodalom minden nagyobb gyógyszertárában és kereskedésében.

Központi szétküldési raktar nagyban és kicsinyben.

Brady Károly,

„az örangyalhoz" czimzett gyógyszertárában Kremsierben, Morvaországban.

Becker tanár 4-ik nagy előadása!

A szinházban

Hétfőn január 12-èn

este 7 órakor a nézőtér tündéries kivilágitása mellett villamfény által.

Az egész Európában hires, orosz császári porosz és perzsiai udvari büvész

Becker tanár

negyedik

nagy varázs-eszményi büvészestélye.

Egész uj változatos müsorozattal.

Az előadás négy részből áll, mely legujabb és legkitünőbb kisérleteket tartalmaz a bámulat varázsországából és jeleneteket a magasabb delejességből.

Először egészen uj:

A hypnotismus egy ülése

Delejesség és Mesmerismus

Mutatványok:

2. A delejesség. Átmenet a hypnotismustól a Mesmerishuz. 3. A szemmeredtségi ereje. 4. A medium delejes karja. 5. Az átszurt kar. 6. A pillanatnyi erő. 7. A kereszthez kötött medium. 8 A delejesitett medium ereje a váratlan megijesztés pillanatában. 9. Láncok szétszakitása. — Ezek a közönség által fognak lezáratni és a medium azokkal leláncolva.

Bővebbet a falragaszok.

Kezdete 7 órakor.

Az első valódi nyálkatávolitó Hoff János-féle malátakivonati czukorkák kék papirban vannak.

Hoff János malátakivonati egészségi-sör	**Hoff János összpontositott maláta-kivonat**
1 üveg 60 kr.	1 üveg frt 1.12, kis üveg 70 kr.

Bécsi orvosi kitünőségek: Cr, Rambozger lov., Schrötter, Sckitzler, Rokatonsky lev., Basch Fingel stb. tanárok, Berlinben: Dr. Frerichs, Langenbeck lov., Liebreich Osk. stb. tanárok, legjobb eredménynyel reudelik előforduló betegségekuél,

Hoff János mell-maláta czukorkák	*Hoff János maláta-egészségi chocoládéja*
60, 30, 15 és 10 krjával csakis kék papirban valódi.	½ ko. I. frt 2.40, II. frt 1.60. ¼ ko. I. frt 1.30, II. 90 kr.

GYÓGYIT

mell és gyomorbajokat, katharus szinlést, sorvadást, emésztő- és ideg gyengeségeket, elerőtlenedést.

Hoff Jànos urnak

a maláta kivonatok feltalálójának és gyártójának, cs. k. udvari szállitója Európa legtöbb fejedelmeinek, stb.

Bécsben, I. Graben, Bräunerstrasse 8.

T. ez. Jelen alkalommal nem mulaszthatom el önt tudósitani, hogy nőm egy fél év óta legjobb sikerrel használja gyengeség és köhögés ellen az ön maláta kivonati sörét, mert még nőm őszszel és tavaszszal egész gyógyszertári orvosságokat fölhasznált és daczára annak a leghevesebb köhögés vett erőt rajta, mely által tökéletesen elgyengült, most nöm minden köhögéstől ment és erős kinézésü. Egyelőre a maláta sört használni fogja. Ezen bizonylatot pedig azért adom, mert én nem hittem az emlitett sör hasznos voltában, most azonban imádója vayyok. Kérek ujabbi 58 üveget.

S.-A.-Ujyely, 1881. május 14. Tisztelettel

Gross Robert, a magy. északkeleti vasut főfelügyelője.

Kassa 1883. november 19.

Kérek vasuti utánvéttel 25 üveg kitünő Hoff János-féle maláta kivonati söréből.

Tisztelettel

Báró **Schell Rudolf**, Kassa 92.

Orvosi gyógyjelentések.

Maláta kivonatait mindinkább szeretni tanulom. Kérek alatti czimen 12 üveg maláta sört és 2 zacskó maláta czukorkát küldeni, Paczin, 1881. jul. 6. Dr. **Hasper** körorvos.

Hidezkowi János urnak' jegyző Nagy-Kövesden [Zemplén megye.]

Páris. A Hoff János-féle maláta kivouat igen értékes szer lábbadozóknak, moly minden mást felülmul, nagyon alkalmas gyenge szervezetre, és használható katharus szinlésnél,

Dr. **Zimmermann W.**

több tudományos intézménynek tagja.

Főraktár: **Debreczen**: Csanak József füszerk., továbbá Rickl József Zelmos, Geréby Fülöd és *Varga Lajos* uraknál. *Nyiregyháza*: Korányi Imre gyógy. *Eger*: Kölner L. Buzáth L. Irgalmasok gyógyszertára *Miskolcz* dr. Szabó Gyula gyógyszer. Mór Károly. *Nagyvárad*: Heringh S. Molnár L. gyógyszer. Kiss S. Janky Antal. *Szathmár*: Jakó Mihály, továbbá az ország minden uevezetesebb gyógyszertárában.

Go magas kitüntetés. Alapittatott 1847, Bécsben és Budapesten 1861 óta

---

Esu des Circassiennes

du Dr. Thomson.

A leghathatósabb és legtökéletesebb szer az arczszin szépitésére, ugymint veres kezek és karok ellen; a börnek mindennemü tisztátalanságát, u. m. sárgafoltok, szeplők, férgek, sat. ezen szer által a legrövidebb idő alatt eltávolittatnak.

Egy üveg ára 2 frt 50 kr.

Debreczenben valódi minőségben egyedül Szepessy és Kerekes urak kereskedésében.

IDEGBETEGSÉGEK

Mik az idegek?

Az idegek minden érzés tulajdonképeni közvetitői, minden külső benyomást első sorban az idegek érzik meg, közvetitik. A mily különbözők az okok, oly különbözők az idegbetegségek jelenségei. Első sorban az idegek összehuzódása, általános soványodás és erőveszités a nedvek és vérveszitése által előidézve; az emlékező tehetség gyöngülése, sápadt arcz, mélyen fekvő kék gyürüvel övezett szemek, kedélybetegség, álmatlanság, migrén (egyoldalu fejfájás) derék- és hátgerincz-fajdalmak, hisztérikus görcsök, szorulás, oknélküli félelem, a vidám társaság kerülése, női betegségek, vérszegénység, rheumatikus és köszvényes bántalmak, kéz és lábremegése stb.

Mindezeket az idegbetegségeket az orvosi tudományban eddig ismeretes szerek közül egy sem gyógyitja oly biztosan és teljesen mint

Dr. WRUN PERUIN-PORA (peruin füvekből készitve.)

Artalmatlanságáért kezeskedem. Egy doboz ára pontos leirással 1 frt 80 kr.

Kapható Debreczenben: Dr. Rotschek V. Emil gyógyszertárában, Bécsben: Gischner A. okl. gyógyszerésznél II. ker. Keiser József str. 14.

Uj divatu betükkel gazdagon berendezett nyomda Debreczenben.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

A „DEBRECZENI ELLENŐR"

legujabb és legdivatosabb betükkel

GAZDAGON FELSZERELT

KÖNYVNYOMDÁJA

Debreczenben, Piacz, SIMONFFY-ház,

ajánlkozik mindennemü nyomdai munkák gyors és diszes kiállitására,

Községi és gyámi rovatos ivek, hivatalos nyomtatványok,

MINDEN ALAKBAN.

Ügyvédi, kereskedelmi nyomtatványok.

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélboritékok,

BÁLI MEGHIVOK NEVJEGYEK FÜZETEK és KÖNYVEK

a legjutányosabb árakon állittatnak ki.

A „Debreczeni Ellenőr" szerkesztősége elfogad mindenféle nyomtatványokra megrendelést.

Ugyane lap számára hirdetések a legolcsóbb árszámitás mellett vétetnek fel.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

Bittner's

CONIFEREN-SPRIT

A **Bittner-féle fenyőkivonata**

ne hiányozzék egy beteg vagy gyermek-szobából se. Pompás hamisitatlan erdei illatu fertőztelenitő szer ez; különösen ajánlható Bittner fenyő-kivonat gyermek-betegségekben, gyermek-ágyas nők szobájában és minden ragályos betegségben. Mivel Bittner fenyő-kivonata az örökzöld fenyőfának elismert gyógyitó erejü balzsamos, gyantás, aether-olatos anyagát koncentrált tiszta minőségben tartalmazza, Bittner fenyő-kivonatát tüdő- és nyakbetegségben minden orvos ajánlja. BITTNER FENYŐ-KIVONATA egyesegyedül

Bittner Gy. Reichenau N-Oe gyógyszerésznél

és az alább jelzett raktárban kapható.

Egy palaczk fenyő kivonat 80 kr; 6 palaczk 4 frt és egy szabadalmazott szétlövő készülék 1 frt 80 kr.

Raktár Debreczenben: Dr. Rotschnek V. Emil és Göltl Nándor gyógyszerészeknél.

VALODI CSAK a védjegygyel. A szabadalmazott szétlövellő készülékbe „BITTNER Reichenau, N-Oe" van beöntve.

Debreczen, 1885. Nyomtoatt a „Debreczeni Ellenőr" könyvnyomdájában, Piacz, SIMONFFY-ház.